

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
 mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un sir garmond prima dată 7 cr.,
 a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
 și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
 Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
 Manuscripte nu se înapoiază.

Cu 1-a Iulie v. 1886

se începe

Abonament nou

la

„Tribuna“.

Prețurile abonamentului sunt însemnate în capul foii.

Abonamentele se fac cu multă lesnire atât în Monarhie cât și în România prin mandate postale (*Posta-utalvány — Post-Anweisung.*)

Se recomandă abonarea timpurie pentru regulata expediție a foii.

Domnii abonați sunt rugați a ne comunica eventual pe lângă localitatea, unde se află, și **posta ultimă**; ear' domnii abonați vechi spre ușurare pot lipi pe mandatul postal **adresa tipărită** dela fâșiile, în cari li s'a trimis diarul până acuma.

Administrațiunea diarului
„Tribuna“.

Sibiu, 27 Iunie st. v.

Sunt acum câteva zile, vorbind despre „conferențele private“, care s'au ținut la Cluj și la care au luat parte și unii dintre fruntașii partidului național săsesc, am dat expresiune nedumeririi, pe care o produc între Români aceste conferențe, și am arătat, că ar fi bine, dacă din partea concetățenilor noștri sași s'ar face ceva pentru înlăturarea acestor nedumeriri, pentru-ca să nu se altereze bunele relațiuni ce au început abia a se stabili între noi și Sași.

În numărul dela 8 Iulie, „*Sieb.-Deutsch.-Tageblatt*“, organul partidului național săsesc, ia act despre cele duse de noi, fără-ca să răspundă însă la întrebarea, pe care am pus-o.

Trecem dar' și noi preste întrebările, pe care le pun colegii noștri sași și ne mărginim a ne preciza mai bine pozițiunea, pentru-ca să-și poată, dacă vor, preciza și ei pe a lor.

S'a dîs, că e vorba de solidaritatea intereselor economice. Întrebăm și acum:

de ce numai interesele economice ale Sașilor sînt identice cu ale Maghiarilor?

Noi Românii, nu avem oare și noi interese economice? De ce nu sînt și aceste identice cu ale Maghiarilor și ale Sașilor?

A fost la Cluj vorba de interese comerciale și industriale, de aședămintele de credit și de interese agricole: nu avem oare și noi asemenea interese?

Cine consumă în Ardeal mai multe produse agricole? cine îi dă industriei din Ardeal mai multe materii brute? care este cel mai regulat comitent al aședămintelor de credit? care este elementul eminent agricol în Ardeal?

Sîntem noi Românii, care cumpărăm, vindem, împrumutăm și lucrăm mai mult decât toți ceilalți împreună.

Cu toate aceste concetățenii noștri sași discută cu cei maghiari asupra intereselor economice, fără-ca să ne consulte și pe noi.

Dar' se discută și în interesul nostru, — așa dîc colegii dela „*Tageblatt*“.

Apoi — mulțumim deocamdată pentru binevoitoarea protecțiune.

Am ajuns, așa credem noi, încetul cu încetul destul de departe în dezvoltarea noastră socială, pentru-ca să putem judeca și noi înșine asupra propriilor noastre interese și să avem dreptul de a cere să fim consultați și noi, când e vorba de ele. Sînt în mijlocul nostru oameni, care pot să se pronunțe în deplină cunoștință de cauză asupra cestiunilor discutate la Cluj, și nu înțelegem, de ce nu au fost consultați și acești oameni, dacă nu era vorba să se facă ceva contra intereselor noastre.

Și nu vom alege pe acești oameni din rîndul acelor, care nu au ținut să câștige încrederea concetățenilor noștri sași, ci dintre Românii, care au lucrat pentru stabilirea celor mai bune relațiuni între Români și Sași.

Di Diamandi Manole de sigur că este un om competent a se pronunța în materie de interese economice și a știut timp îndelungat să ajute pe foarte mulți industriași din Ardeal a-și agonisi pânea, fără-ca să mai întrebe, care e naționalitatea lor. El n'a făcut și nu face multă teorie, a dovedit însă în practica vieții,

că scie de ce e vorba și se pricepe la întreținerea lucrării industriale.

Tot astfel dl G. B. Pop concentrează în mâinile sale firele unei întregi rețele industriale și nu se întreabă nici odată, dacă sînt Români, Sași ori Maghiari aceia, cărora le dă de lucru și le caută consimțenți.

Dl Dr. Aurel Brote e directorul unui institut economic, pe care Sași și Români împreună l-au înființat și îl susțin, adecă un om nu numai competent, ci totodată și nepreocupat în materie de credit, căci altfel n'ar avea pozițiunea, în care e susținut de atîta timp.

E, în sfîrșit, vorba de cestiuni agricole, Eugen Brote nu e numai omul cu pregătirea cuvenită, dar' totodată și agronomul practic, care are plugurile lui și grajdurile lui, ear' Alexandru Lebu e recunoscut ca om cu particulară vocațiune în tot ceea-ce privește producția agricolă.

Ne mărginim la acestia, fiindcă nu voim să vorbim decât de oameni, pe care Sașii n'au cuvinte de a-i respinge.

Ei bine! toți acestia n'au știut nimic despre conferențele ținute la Cluj în cestiunea „solidarității de interese economice.“ Mai mult: nici chiar Sașii din Sibiu n'au prea știut, că fruntașii partidului național săsesc se duc să profite de „ospitalitatea“ Clujenilor.

De ce această tăcînicie, dacă e vorba numai de cestiuni economice, ear' nu de o luptă economică în contra noastră? — de ce tăcînicia, dacă nu e politica la mijloc?

Dintre două una: ori Sașii nu au nici ei încredere în noi, și aceasta ar fi rău, ori ei vreau să facă vre-un lucru contra noastră, și aceasta ar fi și mai rău.

Așa li se prezintă lucrul celor mai mulți. Noi admitem, că nu este așa, că nu e vorba decât de o lipsă de tact în ceea-ce privește punerea în scenă: tocmai de aceea am stăruit să ni se dea deslușiri, pentru-ca să putem pune capăt nedumeririlor ce s'au ivit între Români.

În loc de aceasta organul partidului național săsesc face spirit sarbîd, vorbește despre „nervositate“, traduce inexact

cuvintele noastre *) ori pune un (!) după cuvîntul „kämpfen“.

Cu asemenea apucături ușuratică Sașii nu pot eși din pozițiunea falsă ce și-au creat-o.

Am declarat în mai multe rînduri, că înțelegem, ca concetățenii noștri sași să curme lupta contra guvernului și să-și dea toată silința de a ajunge la un arangement oare-care, înțelegem, ca ei să treacă preste cestiunile curat politice și să se preocupe, cel puțin deocamdată, numai de cele economice, — numai să nu se pună în conflict cu noi, deoarece-ce de noi, anume de noi îi leagă cele mai multe interese și ni-ar veni foarte greu să luptăm contra lor. — Imputarea ce li se face e tocmai, că par a voi să inaugureze o politică, după părerea celor mai mulți greșită, fiindcă nu ține seamă de adevăratele interese ale burgheziei săsesci, care nu poate să se pună în conflict cu Românii.

Poate că nu este adevărat aceasta: ceea-ce am cerut noi era tocmai să ni se dea puțința de a susține, că nu este adevărat.

Să sperăm, că ni se va da această puțință.

Dacă sînt în adevăr cestiuni economice de rezolvat, atunci să ne înțelegem cu toții asupra rezolvării lor.

Așa „*de nobis sine nobis*“ nu poate discuta nimeni, fără-ca să producă în noi impresiunea, că se pregătesce la o luptă contra noastră.

Admitem, încă odată, că această impresiune s'a produs numai în urma unei pripiri în ceea-ce privește punerea în scenă, dar' ea s'a produs, și dacă este adevărat, că Sașii țin să trăiască bine și cu noi, atunci își vor da oare-care silință să ne convingă despre aceasta.

Congresul național-bisericesc gr.-or.

Raport special al „Tribunei“.

Sedinta a XV dela 5 Iulie st. n. 1886.

(Urmare și fine.)

Slavici: Mărit congres! Eu nu pot primi propunerea făcută de comisiune decât cu un adaus, asupra căruia trebuie să stăruim.

*) „Sustinere“ d. e. nu va să dîcă „halten“, ci „unterstützen“, și de sigur, că noi și Sașii sîntem avisați a ne susține unii pe alții.

Foița „Tribunei“.

Un regulament.

Ar mai rămîne să privim proiectul de regulament și din punctul de vedere al gramaticii.

Declarăm înainte de toate, că nu cerem mult în privința aceasta.

E însă un lucru, pe care trebuie neapărat să-l cerem.

Când scriem ori vorbim, scopul nu este să exprimăm cugetările noastre așa, cum ne taie capul, ci să deșteptăm în mintea acelor, la care ne adresăm, tocmai cugetările, pe care le intenționăm.

Cea mai de căpetenie dintre condițiunile bunei scrieri e dar' să-și vorbim firesc-căruia în limba lui, să ne folosim de cuvintele, de care în mintea lui se leagă noțiunea, pe care voim să o deșteptăm, și să le întrebuițăm așa, cum el este obișnuit a le întrebuița.

Într'un fel am să-și spun săteanului un lucru, într'alt fel am să-și spun omului cu cultură generală, și ear' într'alt fel omului de specialitate.

În limba poetică se pot permite oare-care abateri dela această regulă generală, fiindcă poetul nu voiesce să producă cugetări, ci idei și simțiri, se folosește dar' de cuvinte după inspirațiunea momentului.

În limba didactică însă cuvintele au să fie întrebuițate în sensul lor propriu, astfel, cum le întrebuițează aceia, pe care voim să-și învățăm.

Cu atît mai puțin sînt permise abaterile dela usul comun în limba oficială, unde tot cuvîntul rău înțeles poate să provoace conflicte de interese.

Ear' „regulamentul“ este un act oficial, care trebuie să aibă în vedere pe toți cei-ce sînt „supuși disciplinei“, adecă să fie formulat în limba acestora.

Și toți acestia știu românește, româneasca cea adevărată, în care părinții, bunii și străbunii noștri s'au înțeles timp de veacuri îndelungate.

Să poate, ca în această românească să lipsească pe ici pe colo câte un cuvînt; în asemenea casuri adoptăm cuvinte străine ori ne ajutăm fie cu derivațiuni, fie cu cuvinte întrebuițate în sens impropriu. Nu-i este nimînuia iertat a se folosi de cuvinte nouă pentru exprimarea unor noțiuni vechi, pentru care există cuvinte în limba românească, și cu atît mai

puțin poate să-i fie cuiva iertat a se abate dela regulile gramaticale stabilite de popor. Căci suprema autoritate în materie de limbă românească e poporul român, și știința nu are decât să constate regulile gramaticale stabilite de popor și să le completeze, unde ele au vre-o scădere.

Aceasta mai ales în actele oficiale.

Regulamentul este intitulat: „Regulament pentru procedura judecătorească în cauzele disciplinare“.

Pentru tot omul, care scie ce va să dîcă „procedură“, „judecător“, „judecătorie“ și „judecătorească“, cuvintele „procedură judecătorească“ produc sentimentul, că e vorba de „judecătorii“ comune, civile.

Aici însă e vorba de un „Regulament de procedură pentru judecarea cauzelor disciplinare“.

În § 1 ni se spune, că „judecătoriei disciplinare sînt supuse și vor fi tratate după normele regulamentului prezinte toate persoanele etc.“ —

Lasă că cuvîntul „judecătorie“ e rău ales, dar' aședarea cuvintelor e imposibilă pentru urechea Românului. Românește se dîce: „Supuse judecătoriei disciplinare sînt și tratate după

normele regulamentului present au să fie toate persoanele etc.“

În același present ni se spune, că între aceste persoane sînt și „candidații la preoție și învățătorie“.

Ce va să dîcă în românește „candidat?“ — Un om, care este pus în candidatură pentru un post oare-care. După accepțiunea germană, așa cum îl înțeleg Nemții, „Herr Candidat“ va să dîcă un om, care are cuvenita pregătire, pentru-ca să poată aspira la un post oare-care. La noi acest om e un „aspirant“. Care va să dîcă după mintea Românului „absolvenții de teologie ori de pre-parandie“ sînt supuși disciplinei, după regulament, numai în timpul, când sînt „candidați“, adecă puși undeva în candidatură. De sigur însă, că regulamentul vrea să-și înțelegem pe „cei-ce aspiră la preoție și învățătorie“.

Tot în §-ul 1 ni se spune: „Cauzele de această natură în privința Archiereilor și călugărilor din mănăstiri se regulează prin sinodul archiereiesc.“

Ce fel de „natură?“ Nu ni s'a vorbit până acum de „cauze de natură disciplinară“, pentru-ca să se poată înlocui substantivul de mai sus cu pronumele arătător „această“, ci trebuie

Recunosc, că ar fi consecuent să primim această propunere, deoarece ea este conformă cu linia de conduită, pe care am adoptat-o în cestiunile privitoare la relațiile bisericii către stat. În cestiunea convocării congresului, în cestiunea ajutorului de stat și în cestiunea ordonanței ministeriale privitoare la cauzele disciplinare ne-am mărginit a însărcina consistorul să se pună în înțelegere cu guvernul, pentru-ca prin bună învoială să se înlăture conflictele.

În cestiunea aceasta nu putem să ne mulțumim cu atât numai, fiindcă încă dintru început am luat cu totul altă pozițiune.

Ne aducem cu toții aminte, că atunci, când s'a proiectat legea pentru introducerea limbii maghiare ca obiect de învățământ obligat în școlile noastre, am cerut să nu se creeze legea aceasta și am mers cu această cerere a noastră până la Tron.

Ne aducem de asemenea aminte, că Maiestatea Sa ne-a încredințat, că guvernul seu nu va jigni drepturile și autonomia noastră.

Prevederile noastre s'au realizat însă. Ne-am supus legii, deși ea s'a creat în ciuda stăruințelor noastre, ne supunem și acum, dar guvernul merge mai departe decât legea. Legea ne cere să dăm fiecărui copil puțină de a învăța în școlile noastre limba maghiară; ministrul cere să introducem limba maghiară nu numai ca obiect de învățământ, ci ca limbă de propunere, paralel cu cea română, și cine mai știe? — poate chiar și ca singură limbă de propunere.

De aceasta ne-am temut dintru început. Noi ne-am făcut școlile și le susținem, pentru-ca în ele copiii noștri să-și desvolte aptitudinile intelectuale și să câștige cunoștințele, de care vor avea trebuință în viața practică, le-am făcut și le susținem, ca prin ele să ne creăm un public cetitor pentru dezvoltarea literaturii noastre: să mai învețe acum prelungă aceasta și limba maghiară, nu ne pasă, dar' să se sacrifice scopurile culturale pentru un lucru, pe care legea nu-l cere dela noi.

Nici dintru început nu ne-am opus față cu cele ce se cuprindeau în lege, ci ne temeam de intențiunile cu care s'a proiectat legea, și care aveau să fie hotărâtoare la aplicarea ei. Aceste intențiuni le vedem astăzi cu toții, ministrul cere dela noi mai mult decât ceea-ce în virtutea legii are dreptul de a cere, și dacă nu ne putem înțelege cu el, trebuie să apelăm la aceia, care au făcut legea, la parlament, și în cele din urmă la Coroană, care a sancționat-o, ca să vedem dacă o înțeleg tot ca noi, și să arătăm, că intențiunile, de care ne-am temut, ies la iveală în aplicarea legii.

Președintele: Invită pe vorbitor să alcăgă expresiuni mai puțin aspre, fiindcă nu vorbește într'un parlament, să nu treacă anumite margini, fiindcă nu sîntem stat în stat.

Slavici: Nu mă abat dela obiect eu nici odată, și știu să-mi aleg cuvintele. Sînt aici, pentru-ca să exprim convingerile mele și adevărul se poate mărturisii pretutindenea, și aici și ori-și-unde.

Comisiunea ne propune să facem o încercare de a ne înțelege cu guvernul. Și dacă încercarea nu reușește? Să mai așteptăm până la viitoarea întrunire a congresului?

Aici nu mai poate fi vorba de înțelegere! Desvoltarea noastră culturală e oprită în loc, oamenii, învățătorii noștri, sînt aruncați pe ulițe: trebuie să ne folosim de toate mijloacele legale acum cât mai curînd.

Vă fac dar' propunerea, ca consistorul să fie însărcinat a cere intervenirea Coroanei, dacă

să ghicim, la ce arată acest „această“. — Apoi nu prin sinod, ci de sinod.

Românește se dice: „Regulamentarea cauzelor de această natură în ceea-ce privește Archiereii și călugării din mănăstiri se va face de sinodul arhieriesc, ori mai bine, „fi este rezervată sinodului arhieriesc.“

În adevăr însă vorba e, credem noi, de „regulamentarea procedurii pentru judecarea cauzelor de această natură.“

În analiza §-lui 2 nu mai intrăm. Ar fi greu să găsim în întregul proiect două frase consecutive, în care nu s'a străcurat ceva neadmisibil, și încă odată, nu voim să facem critică, ci să producem pretutindenea sentimentul, că de rău este, dacă se fac în pripă lucrurile, care cer mult studiu și multă cumpenire.

Proiectul a fost amendat de unul dintre cei mai distinși jurisconșulți ai noștri, de dl Dr. Iosif Gall, și fără îndoială aceste amendamente au adăugat mult la valoarea lui; e cu toate aceste un fel de cestiune de siguranță publică să nu rămână proiectul acesta în mâinile funcționarilor bisericesci pentru timpul de doi ani, pentru care a fost primit și introdus drept material de studiu. Studiul să se facă. S.

nici guvernul, nici parlamentul nu ar fi ținînd seamă de dreptele noastre cereri.

Aceasta e propunerea, pe care vi-o fac. Îmi rezerv a o motiva, dar' vă declar, că sînt accesibil pentru altă convingere, dacă 'mi-se vor arăta argumente destul de întemeiate.

Dr. Gall observă în general, că precum a ținut și înaltul presidiu, noi nu sîntem destul de obiectivi în această cestiune. Noi trebuie să fim cu multă băgare de seamă la ceea-ce vorbim aici. Noi nici odată nu putem dice, că guvernul a avut intențiune rea. Nu poate primi propunerea d-lui Slavici, deoarece-ce calea indicată de d-sa nu ar fi constituțională. Noi trebuie să dicem, că dacă la guvern nu dobîndim nici un rezultat, să mergem la dieta țerii — numai în ultima linie vine preafinalton tron.

Aug. Nicolară: După părerea mea obiectul acesta e totdeauna atât de important, ca se merite o discuțiune mai lungă. E vorba de un conflict, prin care ni se taie toate arterile de viață. Eu observ, că în acest congres sînt două curente opuse. Reprezentanții unuia, oameni cu înalte pozițiuni sociale, care față cu încălcările în dreptate în contra autonomiei noastre bisericesci apar pe scenă ca apărătorii celor ce ne lovesc, și se încearcă a înăduși simțul încă nemolipsit al celui curent sănătos și riguros, care recere apărare prudentă, dar' mai energică și mai resolută. E bine să fim cât de circumspecți, dar' resoluți. Primesc adausul d-lui Slavici.

Presidiul susține, că cestiunea aceasta e analogă celei de mai nainte și e de părere, că n'ar trebui să se lungească discuțiunea.

Dr. Gall în cestiune personală: Prin cele-ce le-a ținut dl Nicolară eu mă simt în căta atins. Insinuarea, că noi prin vașanoastră ne-am încerca a înăduși un pretins curent mai sănătos sau a face chiar oare-care presiune în direcțiunea asta, trebuie să o resping. Noi, care stăm mai aproape de cercurile înalte și care astfel cunoaștem mai bine împrejurările, ne ținem de o datorință a informa congresul despre adevărata stare a lucrurilor, și intențiunea noastră față cu biserica numai o intențiune bună poate să fie.

Lengher dice, că ministrul a mers ceva mai departe, decât prescrie litera legii. Aici îl întrerupe presidiul prin cuvintele: mă rog numai obiectiv! Oratorul continuă și dice, că el nu se poate închina ministrilor, ca unor idoli, apoi pledează prin un discurs mai lung pentru propunerea d-lui Slavici.

E. Brote nu împărtășește vederea metropolitului, că cauza ar fi analogă celei de mai nainte și că se consumă timpul, fără de a produce ceva în interesul cauzei.

E vorba de un joc de cuvinte. Consecvențele acestei mici schimbări pot să fie foarte mari. Ne vom pomeni, că aceasta ne duce acolo, că încetul cu încetul se introduce limba maghiară ca limbă de propunere în școlile noastre. Învățătorul n'are decât să o propună la început sub pretext, că voește să se perfecționeze în ea, și ați va propune în această limbă un studiu, mîne două și așa mai departe, apoi grija inspectorului reg. va fi, ca această praxă să se susțină și pe viitor în școala respectivă. Nu pot dice, că aici ministrul nu a avut o intențiune oarecare. Ministrul dispune, ca acolo, unde sînt aplicați învățătorii care nu posed limba maghiară, să se institue suplente. Ce rol o să joace acel suplent? Acela numai de aceea va fi acolo, ca să nu se poată dice, că învățătorul a fost dat pe stradă. Încetul cu încetul însă are să-l scoată pe acela din postul seu. Eu aici presupun intențiune bună, și cred, că nu se va supăra ministrul, dacă voi spune-o și eu aici, că intențiunea ministrului e maghiarizarea. Și aceasta în înțeleșul lui nu poate să fie decât o intențiune bună, pentru aceasta îl aplaudează parlamentul, îl aplaudează țeara întreagă. Eu încă sînt de acea părere, să nu dăm cu băta în baltă. Dar' de acolo până la tonul de supunere, de slugă plecată este încă foarte mult. Dacă aș ști, că acea rezervă foarte rezervată ar folosi ceva, ar fi adus în viața publică ori în biserică vre-un folos, n'aș mai dice nimic; scim însă cu toții, că aceea n'a avut nici un efect.

Presidiul: Fac atent pe dl vorbitor la §.41 din regulamentul afacerilor interne, rog să se țină strîns de el. Să nu lungească vorba, unde nu sînt nici bani nici timp. Cele ce le dice dl Brote, sînt lucruri frumoase, dar' nu se țin de obiect.

Brote: Ca să continui, am să observ, că aditamentul d-lui Slavici 'mi-se pare mai important ca însași propunerea comisiunii, și că această propunere fără ael adaus n'ar avea nici un înțeles. Este o consecvență, ca să mergem acolo, unde am mai mers. În aditament însă nici nu se dice, ca să mergem deadreptul la Coroană, fiindcă nu poate fi exclusă posibilitatea, de a nu mai avea trebuință să mergem la Coroană. Recomand spre primire aditamentul d-lui Slavici.

Petric dice, că el n'are de gînd să facă debuturi oratorice, precum a observat, că fac unii domni. N'ar trebui să se descarce toată vina asupra guvernului, pentru-că în ceea-ce privește executarea legilor, organele executive sînt responsabile și aceste sînt acele, care interpretează rău legea. În contra acestora trebuie să se facă pași la guvern. Spriginesce propunerea comisiunii.

V. Babeș: Eu cred, că chiar atunci ca sîntem corecți, când ne întrebăm de intențiunea guvernului. Aceia, care odinioară erau în frunte, să pună la o parte prudența și să mergem cu toții mai resoluți înainte. Eu cred, că putem fi resoluți și totodată și prudenți. Împrejurările sînt grele, cu atât mai mare trebuie să fie și prudența, care nu exclude resoluția. Eu vîd, că nu este nimeni în contra propunerii comisiunii, unii vreau însă, ca consistorul metropolitan să fie însărcinat a merge și mai departe, dacă cere trebuința. Asta e, încât pentru consistor, foarte important și trebuia atunci să o facem și la conclusele de mai nainte. Să admitem mai bine, că aceasta de sine se înțelege și pentru cestiunea aceasta și pentru celelalte de mai nainte. Să primim propunerea comisiunii.

Slavici: Înainte de toate ni s'a făcut observarea, că ținem dicții lungi, când discutăm într'o cestiune atât de importantă; un alt domn a ținut, că noi nu am venit aici, ca să facem paradă pe terenul oratoric. Eu am ținut, că sînt accesibil pentru convingerea ori-și-cui, dacă cineva ar veni cu argumente. S'a vorbit de prudență și de resoluțiune totodată. Nu știu ce e imprudent în propunerea mea? Nu ni s'a arătat.

Noi trebuie să ne exprimăm hotărîrea noastră, e vorba să arătăm că ni se face o mare nedreptate, și să mergem până la cele din urmă consecvențe. Aici nu mai poate fi vorba de tranșacțiune, ca bună-oară la ajutorul de stat, aici cerem să ni se facă dreptate. Vă rog a-mi primi aditamentul, ce l-am făcut la propunerea comisiunii.

Mai vorbind raportorul N. Zigrea și încă vre-o câțiva deputați la acest obiect, se urmează la votare, și se primește propunerea comisiunii scolare.

Tot același raportor referează asupra arătării consistorului diecesan din Caransebeș despre ingerența inspectorilor regesci în alegerile de învățători. La propunerea comisiunii congresul decide: Fiind această ingerență cauză specială, se avisează consistorul diecesan din Caransebeș, ca în asemenea cazuri concrete însuși să iee remedii și să remonteze la minister contra ingerențelor ilegale ale unor sau altor organe de ale statului.

Ședința se ridică la 2 oare după amiază. Proxima ședință se anunță pe Marți la 9 oare înainte de amiază.

Cîteva cuvinte despre cestiunea naționalităților.

De Ludovic Mocșdry.

(Urmare.)

Decâte-ori aud naționalitățile sau cetesc despre „statul maghiar“ sau „statul național“, totdeauna stă înaintea lor icoana statului, care la toată ocaziunea binevenită lucră în contra egalității de drepturi prescrișă prin lege și la toată ocaziunea vătămă și trece cu vederea dispozițiunile legii; mereu vîd înaintea lor legislatura, care, nu numai că suferă astfel de guvernare, dar' prin legea pentru școlile populare dela 1879 singură a pășit pe cărările politice de maghiarizare; mereu vîd înaintea lor societatea maghiară, care prin mișcarea cu societățile de cultură și din partea ei a declarat luptă naționalităților. Supremăția naturală a națiunii maghiare naționalitățile nu au combătut-o nici când. Eu nu am cetit nici o declarațiune cu valoare de document din partea lor și nici o proclamațiune, în care să fie spus apriat, că nu vor să recunoască și să suferă supremăția maghiară. Din contră în părerea minorității, care s'a predat din partea naționalităților deodată cu proiectul legii pentru naționalități la 1868 și care între alții este scrisă și de Svetozar Mileti, vedem că se pretind multe lucruri, care sînt exagerate și în realitate neexecutabile, dar' totdeodată se dă expresiune lămurită împrejurării, că în statul nostru limba guvernului și a legislativei nu poate fi alta decât cea maghiară.

În această recunoaștere din partea naționalităților nu se exprimă numai supunerea lor sub puterea împrejurărilor neîncușurabile și obligatoare, dar' se exprimă și aceea, că ele nu se închid înaintea adevărului. Pentru fiecare naționalitate este de mare însemnătate, ca să nu fie lipsită de expresiunea cea mai înaltă a vieții naționale, ca adevărat limba ei să figureze ca limbă de stat. Vatra familiară, viața socială și literatură nu sînt de ajuns, ca să desvolte și să

aducă la valoare caracterul particular și să scoată la iveală cunoștința de sine a unui neam de oameni, a unei societăți mai mici sau mai mari, care vorbește aceeași limbă, dacă nu poate forma o individualitate politică, care să poarte caracterul ei. În această împrejurare, combinându-o cu faptul că: *afară de statul nostru nu există suflet de Maghiar și în lumea mare nu este alt loc pentru noi*, aflăm îndreptățirea „statului maghiar“ după postulatul dreptății, ca celelalte naționalități să-l recunoască și să fie mulțumite cu el. Și dinsele nu pierd nici unul din favorurile, care le prestează independența politică fiecărei națiuni. Națiunea română a întemeiat statul României, cea sîrbească al Sîrbiei, Slovaci sînt solidari cu Cehii, care acuma s'au ridicat și ei la rangul unei individualități politice; nici uneia așadar nu-i lipsesc avantajul, care rezultă din independența politică a naționalității; Românii și Sîrbii au încă acest avantaj în măsură cu mult mai mare ca noi Maghiarii în propria noastră patrie, pentru-că naționalitatea lor domnesce într'un stat suveran în mod nerestrîns și nu are lipsă să-și împartă puterea cu nimeni. Această împrejurare restituie naționalităților, cari locuiesc cu noi împreună, rangul lor cuvenit și într'însa află despăgubirea pentru aceea, că în statul acesta are altă naționalitate supremăția. Partea aceasta a cestiunii naționalităților este foarte importantă și vrednică de atențiune, dintr'însa voi trage mai la vale consecvențele.

Acum, dacă supremăția națiunii maghiare are astfel de basă, care nu se poate trage la îndoială, după-cum în adevăr nici nu o contestează nimeni, ce cauză avem noi să ne temem, că o vom pierde, ear' în asigurarea ei să mergem până la extrem? Bine facem, când pentru sporirea siguranței, noi jumătatea primă a locuitorilor țerii declarăm război celeilalte jumătăți?

Foarte rău serviciu ar face acela națiunii maghiare, care ar isbuti să o legene în visurile încrederei de sine și a nelucrării, care ar lucra într'acolo, ca ea să recadă în dispoziția contemplativă asiatică de „bus-maghiar“, care este caracteristica epocii dinainte de Széchenyi. Cu atât mai tare, pentru-că noi nu avem a face numai cu naționalitățile din patrie, pe care în toată privința sîntem în stare să le „ridicăm“ după noi pe potecul țepiș al progresului, dar' avem în spinarea noastră întreaga lume apuseană, popoarele acele, care ne-au întrecut pe noi cu secolii întregi și poartă rola conducătoare în cultură.

Vicimul Neamț este pentru noi de o sută de ori mai periculos ca toate naționalitățile din patrie! (Va urma.)

Correspondență particulară

a „Tribunei“.

Bucium, Iunie 1886.

La comuna politică Bucium aparțin 6 comune bisericesci, (parochii) între cari se numără și Bucium-Cerbu, care parochie abia are la vre-o 500 suflete. În ce privește starea materială, excepțiune nu putem face nici la poporul din această parochie, că, adevărat ar sta într'o stare materială tare înfloritoare, și aceasta, nu doară că acest popor n'ar fi lucrător, sau ar exceda în privința beuturilor spirituoase, — nu, căci precum albina des de dimineată până seara zboară din floare în floare pentru adunarea pulverei spre facerea cerei, sau pentru adunarea de miere, așa și acest popor, fiind în partea cea mai mare căraușă, sînt în continuu în drum, fie după bucate, fie după neguțătorii pe la diferiți neguțători din Abrud, fie cu exportarea de sile pentru Zlatna etc. — în întreaga săptămână, — sau apoi cei-ce băesc își vîd cu sirguință de acest ram de venit, care astăzi rău se rentează. — De asemenea nu poate dice omul că ar exceda în privința alcoolului, — precum cu durere excedează poporul nostru în alte părți; — cauza că acest popor sirguitor nu stă în privința materială mai bine, e a se atribui de o parte venitelor mărginite de cari se bucură, de altă parte multelor feluri de contribuiri, de cari precum în genere, așa în special aci sînt apăsați bieții locuitori.

Întru adevăr, e ceva îngrozitor a auzi, a plăti cu atât mai îngrozitor, aproape 1 fl. (cetesce: un floren) arunc comunal, precum locuitorii din Bucium plătesc, afară de alte aruncuri.

Eată deci cauzele, din cari bietul popor prelîngă toată sirguința ce 'și-o dă, nu poate înainta în privința materială.

Cu toate acestea, fie țin spre onoarea acestui popor, atât biserica, cât și școala se află în o stare demnă de imitat.

S'a născut acest popor a-și orna biserica cu ornamentele trebuincioase putem dice peste așteptare; s'a născut a-și provede școala cu recuistile trebuincioase, încât poate rivaliza, pot

dice cu ori-ce scoală poporală, sa' nisuit a-și căpeta învățători, pe cât numai s'a putut, conșcia de chemarea lor, prelângă salarii anuale de 200—300 fl.

Fără îndoială, toate acestea se pot face numai în astfel de locuri, unde fruntașii cu decedare preoții sunt oamenii nu numai ai îndemnărilor, cari trebuie să premeagă, ci și ai faptelor, lucru știut fiindcă până când, „*verba movent*“ până atunci „*exempla trahunt*“.

Da, precum preotul, așa și cu deosebire episcopii bisericești acesteia, când e vorba de vre-un scop filantropic, când e vorba de ornarea bisericești, cu vestimente etc. sunt oamenii nu numai ai vorbelor, ai îndemnărilor, — ci și ai faptelor, fiindu-le cu toată ocaziunea mâna deschisă, ceea-ce vădându-o parochienii n'au pregetat și nici pregetă a veni și ei, cu obolul lor, cu dinarul lor, în ajutorarea bisericești sau scoalei lor.

Astfel se poate numai explica împregiurarea, că atât biserica, cât și scoala din această mică parochie se află în stare bună.

Și, ca celea afirmate despre exemplele fruntașilor acestei parochii să le comprob prin cazuri concrete, abstrăgând dela alte cazuri antecedente, voi ilustra celea și numai prin unele exemple mai nouă demne de imitat.

Simțindu-se lipsa de nise prapori pentru înfrumusețarea bisericești, parochul local comanda un astfel de prapor cu o sumă de până la 50 fl.; — fiind evanghelia într-o legătură veche, prin urmare necorespunzătoare, acordează legarea aceleia cu un preț de 20 fl.; fruntarul altarului nefiind provădit într-un mod corespunzător cu cererile icoane împărătești, d-sa s'a oferit a comanda una din cele patru icoane cu un preț de 50 fl.; — tot astfel în ce privește scoala; fiind neapărat de lipsă renovarea ferestrelor, d-sa atât lemnul recerut pentru facerea cadrelor s'a oferit a-l dona, cât și alimentarea măestrilor pe timpul lucrării acelor s'a oferit a o da dela d-sa; — ba mai mult, în anul precedent, ca nu cumva să rămână fără învățător, s'a oferit a-i da acestuia vîp-tul întreg.

Întreb, oare acestea toate nu sînt astfel de sacrificii, încât să nu poată servi spre onorarea celui ce le-a făcut, fiind îngreunat de alt-cum cu o preanumeroasă familie?

Eată deci bărbatul, nu numai al vorbelor, ci și al faptelor; dar fiind bărbatul, păstorul faptei, al exemplelor, — exemplele d-sale și-au și aflat imitatori, mai ales în bravul curator primar Ioan Giurgiu, ca și care bunul D-zeu pe la toate bisericile să ne dea mulți de acestia.

Acest bărbat, care cu toată ocaziunea mult a sacrificat spre înaintarea afacerilor bisericești-scolare, — vădînd exemplul parochului, s'a oferit și dînsul a comanda atât un prapor în suma de până la 50 fl., cât și o icoană împărătească spre înfrumusețarea templei altarului cu o sumă earăși de 50 fl.

Era întru adevăr ceva pîtrunzător, când privai la fețele parochienilor la sărbătorile trecute, când cu ocaziunea sfințirii praporilor comandați de persoanele amintite și veniți deja, cum acestea priveau spre ei.

Și oare aceste fapte puteau rămâne fără imitatori? Nu, căci prin oferiri benevole s'au comandat încă două icoane împărătești, apoi două rînduri de vestimente preoțesci.

Eată deci, ce lucruri frumoase se pot face acolo, unde cei chemați își fac datorița așa precum se cuvine. Și acela care susține, că cu poporul nostru nu poți face nimic, — sau că e un om, care nici-când n'a cercat marea cu degetul, sau e un om, care și-a pierdut toată încrederea poporului.

Da, poporul nostru dă, când vede că ceea-ce contribuie spre astfel de scopuri nu se face mere, pere; și dă, preste așteptarea noastră, despre ce ne putem convinge la toate ocaziunile, — acolo unde au fruntași, în cari își au toată încrederea; — este dărnice, dar odată înșelat, anevoie îl mai poate capacita omul, fie acela cine va fi.

Încă o faptă vrednică de urmat și în alte părți. Femeile amintitei parochii, ca nici dînsesele nu rămână îndărătul soților lor, ca și dînsesele dacă nu astăzi, în viitorul cel mai de aproape se poată veni în ajutorul bisericești prin cumpărarea de diferite lucruri ce se vor recere: — la inițiativa stim. preotese s'au consultat între dînsesele, ca la finirea serviciului divin în un taslu separat al dînselor să pună fiecare femeie cât va voi și va avea.

Începutul este bun, idee salutaveră, căci precum se vede, aceste femei voiesc într-un mod tare nesimțit a-și forma un capital oare-care, ca astfel la timp de lipsă să poată și dînsesele

veni în ajutorul afacerilor bisericești, fie pentru cumpărarea unuia sau altui lucru, spre a-și împodobi biserica.

Aceste exemple și începuturi demne de imitat, am creșut de cuviință a le aduce la cunoștința on. public, ca astfel cei chemați din acela, pe unde numai posibilitate este, să premeagă cu astfel de îndemnuri și exemple, și-guri fiind, că imitatori își vor afla, și eu rog pe bunul D-zeu, ca rîndurile acestea să aibă cât de mulți imitatori la poporul nostru. X.

Cronică.

Tineri panslavisti! Ministrul nostru de culte și instrucțiune publică a eliminat 11 studenți dela gimnasiul superior din Leutschau pentru agitațiuni panslaviste și lăfărea lor parte dela toate institutele din țeară, parte numai dela institutul numit.

O rectificare. Diarele nemțesci de aici scriu, că statutele proiectatei societății „Stejarul“ a studenților români dela universitatea din Cluj nu s'au aprobat din cauza, că au fost concepute numai în limba română și nu și în cea maghiară. Lucrul stă cu totul altminteale. După-cum se poate vedea din corespondența publicată în nrul 143 al „Tribunei“, statutele din cestiune, care, ce e drept, au fost concepute în limba română, dar au avut aceluiași titlu de traducere maghiară legalizată de notarul public, au fost înapoiate pe-tenților decătră fostul rector al universității sub cuvînt, că originalul nu este scris în limba oficială a universității. Resultă, că după conceptul dlui Maiszner, studenții români din Cluj pot forma numai societate cu limbă oficială maghiară.

Invitare la concertul ce se va arangia Duminecă în 11 Iulie st. n. a. c. în sala „Hotelul Național“ din Blaj de Jacob Murășianu, profesor de muzică cu binevoitorul concurs al unor domnișoare și domni din Blaj cu următoarea programă: 1. W. Ganz: „Galop de Concert“, pe Pianoforte cu 4 mâini, execut. de d-soara Otilia Brîndușianu și concertantul. 2. a) G. Verdi: „Cavatina și Cabaletta“ din opera Ernani; b) I. Murășianu: „Nu plînge“... poezie de Neștescu; ambele solo-bariton, exec. de dl Traian Murășianu, acompaniat de concertantul. 3. S. Smith: „La Harpe Eolienne Morceau de Salon“, exec. pe piano de d-soara Ida Ciato. 4. J. B. Singelee: „Il Trovatore“, fantasie, exec. pe vioară de dl Virgiliu Brîndușianu, acompaniat pe piano de domnișoara O. Brîndușianu. 5. Declamațiune. 6. Beethoven: „Sonata“, exec. pe piano de concertantul. 7. a) G. Braga: „La Serenata“, (legende valaque) cântat de T. Murășianu, acompaniat pe piano de d-soara O. Brîndușianu și pe vioară de d-nul V. Brîndușianu; b) P. Mezzetti: „Retrași de ochii lunei“ exec. de T. Murășianu, acompaniat pe piano de d-soara O. Brîndușianu. 8. I. Murășianu: a) „Doina“; b) „Allegro Capriccioso“, exec. pe piano de concertantul. — După concert petrecere cu joc.

Junii Reșinăreni cu ocaziunea sărbătorii St.-Petru în 29 Iunie v. a. c. va arangia o petrecere cu dans în Dumbrava-mică, locul numit Valea-Napului. La această petrecere junii Reșinăreni au onoare a invita pe toți onor. d-ni și d-ne, care voiesc binele și înaintarea junimii.

Necrolog. Alexandru de Buttyan, ascultător de medicină la universitatea din Viena în al 4-lea an, și-a dat sufletul în mîinile Ceresului Părinte în 5 Iulie n. la ameași după o suferință îndelungată în floarea vieții sale în etate de 24 ani. Serviciul funebru s'a celebrat la 7 Iulie a. c. la 9 oare înainte de ameași în Năsăud, ear' rămășițele pămîntesci ale repozitului s'au depus spre eternul repaus Joi la 8 Iulie a. c. lîngă rămășițele fratelui său Emil de Buttyan în cimiterul gr.-cat. din Reghinul-săsesc.

Daunele cauzate de exundările din Bănat s'au constatat din oficiu după-cum urmează: Exundările riurilor Timiș și Bega au ajuns preste 20 de comune și au cauzat în sîmînături o daună de 655.484 fl., la realități de 5687 fl. și la mobiliile 455 fl.; la olaltă deci dauna se urcă la suma de 661.516 fl. v. a. 2480 de familii au lipsă de ajutor, pentru care s'a satorit ca necesară suma de 299.003 fl. Dacă ne aducem aminte, că în Utvin și alte comune s'au ruinat casele cu decile, ni se pare, că dauna cel puțin în realități va fi cu mult mai mare.

Universitatea din Bruxella a ars în 7 Iulie n. Paguba este enormă, numai o parte a bibliotecii s'a putut salva.

Ciment și porțelan în România. „Românul“ află, că un inginer român ar fi descoperit în județul Mehedinți, nise pămînt, din care se poate fabrica ciment de calitate celui de Portland, precum și porțelan. Numitul inginer ar fi adus și supus consiliului de administrațiune al societății basaltului probe de ciment fabricat de dînsul din pămîntul dela Mehedinți și acele probe au fost recunoscute ca superioare prin calitatea lor. Inginerul în cestiune se ocupă cu întocmirea deviselor pentru această exploatare. Guvernul — căci într-o moșie a statului s'a găsit pămîntul în cestiune — ar fi dispus a da toate înlesnirile putincioase.

Comput și mulțumită publică.

La 10 Aprilie al anului carent isbucni în Basna un foc groaznic, care prefăcî în cenușă casele și supraedificatele mai multor locuitori de acolo. Îndată-ce îmi veni la cunoștință tristul cas, scriese în prețurile noastre diare „Gazeta Transilvaniei“ și „Tribuna“ o rugare către onoratul public, ca să ajutoreze pe acei nefericiți, deobligându-mă a colecta însumi mila bănească pentru Români și Țigani, căci sciam, că Sașii cei dăunați, de bunăseamă sînt asigurați unii, ear' alții ajutamați de conaționali lor cei așuți. La apelul meu numai decăt a început a încurge din toate părțile câte ceva milă, și adecă dela cei însemnați în lista ce urmează:

Lista contribuitorilor pentru nenorociții din Basna, cari își pierdură prin foc averile la 10 Aprilie 1886, și anume pentru 47 familii române și 3 familii țigane, — spre care scop au contribuit următorii domni: Stefan Pop, paroch român gr.-cat. în Mihalț 1 fl.; Dimitrie Furduiu în Alba-Iulia 3 fl.; Mathias Bărsan, căpitan în Kaposvár 2 fl.; Ioan Horia, preot în Biia 50 cr.; Teodor Pănașian, învățător în Biia 20 cr.; Berekszászi Pál, vice-notar în Szt.-Miklos 1 fl.; Filon Raț, notar în Szt.-Miklos 1 fl.; Zacharie Bran, protopop în Sâncel 1 fl.; Kerekes Iozsef, învățător în Szt.-Miklos 20 cr.; Gavrilă Todoran din Biia 30 cr.; Leontina Horia, copila preotului din Biia 4 cr.; Tit Liviu Horia 10 cr.; Ioan Frățilă, posesor în Sâncel 1 fl.; Nicolau Rusan, posesor în Sâncel 1 fl.; Ioan Pop Reteganul, dascăl și redactor 2 fl. 66 cr.; Demetriu Tureu, comerciant 40 cr. Domnii sergenți dela regim. de infanterie nr. 50 a marului duce de Baden, atașați în Alba-Iulia: Georgiu Vintilă, sergent-maior 2 fl.; Gustav Hoprich, sergent-maior 1 fl. 50 cr.; Nicolau Bălan, sergent-maior 1 fl.; Nicolau Cibu, sergent-maior 1 fl.; Isidor Neamț, sergent-maior 1 fl.; Ioan Macaveiu, sergent-maior 1 fl.; Ioan Paul, sergent-maior 1 fl.; Ioan Oncia, sergent-maior 1 fl.; Ioan Borza, sergent-maior 1 fl.; Mateiu Fulicea, sergent-maior 1 fl.; Antonie Pop, sergent-maior 1 fl.; Nicolau Borza, sergent-maior 1 fl. Dela creștinii noștri din Velcher, colectați prin dl preot Ioan Albon 14 fl. 98 cr.; Alexiu Viciu, profesor în Blaj 60 cr.; Vasile Oltean, avocat în Blaj 2 fl.; Simion Popan, preot dela credincioșii sei din Agrișul-de-sus 1 fl. 50 cr.; Basiliu Tureu, negustor în Blaj 1 fl.; Lazar Vlad din Blaj 10 cr. Suma de 49 fl. 8 cr., adecă patruzeci și nouă floreni și opt cruceri o predați aqi la 30/VI 1886 dlui Nicolau Porea, preot în Basna, să o împartă între nenorociții Români și Țigani în părți egale.

înaintea mea:

am primit:

Onoriu Tilea m. p., inginer.

Nicolau Porea m. p., paroch gr.-cat.

După încheierea listei au mai încurs dela următorii domni:

Ilie Giurgiu, conducător la moară din Iclod 1 fl.; Ioan Demian, învățător în Iclod 20 cr.; Ioan Păcurar, preot în Tîr dela poporeni de-acolo 7 fl. Suma totală: 57 fl. 28 cr.

Deci eu colectai de tot cincișeci și șapte floreni și douăzeci și opt cruceri val. austr.

La 30 Iunie a. c. aveam 49 fl. 8 cr. adunați, cu care sumă am mers la Basna spre a-i împărți conform apelului, dar fiind oamenii la lucrul lor agronomic pe câmp, am lăsat suma la dl paroch local Nicolae Porea, cu rugarea să o împartă d-sa; ajuns acasă îmi mai încurse suma de 8 fl. 20 cr., care am expedat-o prin postă tot susnumitului domn paroch, ear' d-sa împărți toți banii, precum se vede din consemnarea ce urmează:

Consemnarea beneficiarilor celor nenorociți prin foc:

a) Au căpătat câte 1 fl. 7 cr. următorii: 1. Nicolae Tufescu. 2. Ana Stan. 3. Ioan Ciungar. 4. Maria Cămpian. 5. Dionisiu Căpălnian. 6. Ilie Helerea. 7. Onuț Ciungar. 8. Miron Cămpian. 9. Mihail Hurubean. 10. Vasile Bursan. 11. Șofron Limbășan. 12. Ioan Găldean. 13. Ioan Cămpian voda. 14. Alexie Cămpian. 15. Ioan Cămpian. 16. Dumitru Sierăsan. 17. Ioan Lupu. 18. George Duma. 19. George Ciubulaș. 20. Adam Ciubulaș. 21. Iacob Botorog. 22. Anica Hurubean. 23. George Helerea. 24. Samoil Cămpian. 25. Nicolae Helerea. 26. Ioan Helerea deal. 27. Ioan Albu. 28. Șofron Helerea. 29. Achim Lupu. 30. Nicolae Stan. 31. Maria Limbășan. 32. Nonic Lupu. 33. Ioan Ogrea. 34. Șofron Limbășan. 35. Gavril Limbășan. 36. Șofron Cămpian. 37. Vasile Limbășan. 38. Andrei Hurubean. 39. George Helerea. 40. Vasile Pepelea. 41. George Tile. 42. Ioan Helerea. 43. Ilie Cămpian. 44. Nicolae Oancea. 45. George Ciocu. 46. Ilie Helerea Flicker. 47. George Helerea. 48. Zacheiu Frățilă. 49. Vasile Ötvös. 50. Miron Bichiș. 51. Biserica. 52. Nicolae Porea; deci toți 52 de inși primiră din milă 55 fl. 64 cr., ear' Ioan Bursan primi 1 fl. 17 cr. și Saveta Cămpian 47 cr., adecă suma încassată de 57 fl. 28 cr. s'a împărțit toată — în absența subscrisului colectant — decătră dl paroch din Basna Nicolae Porea, fiind de față conducătorul bisericești: Dionisie Căpălnian, Gavril Limbășan, George Ciocu, Ioan Bursan, Șofron Limbășan, George Helerea și Nicolae Tufescu.

Primească deci bunii contribuți, cele mai sincere mulțumite dela nefericiții Băseni precum și mulțumite mele, căci îmi ascultară rugarea ce o am făcut pentru cei nefericiți.

Sâncel, 6 Iulie n. 1886.

I. Pop Reteganul, învăț. și redactor.

Mulțumită publică.

Tinerimea dela gimnasiul rom. gr.-or. din Brad și cea dela scoalele normale adnectate și-a sîrbat petrecerea sa de vară „Maialul“, în 26 Maiu a. c.

La această petrecere, fiind timpul favoritor, a participat mai întreașă inteligența din loc și din giur, fără deosebire de naționalitate.

Venitul acestui „Maial“ s'a destinat decătră corporațiunea didactică, pentru „înființarea unui fond pentru scolarii morboși“ dela acest institut de învățămînt.

Spre acest scop a încurs considerabila sumă de 113 fl. 85 cr. v. a., din care detrăgându-se spesele de 21 fl. 85 cr. v. a., resultă un venit curat de 85 fl. v. a., care sumă s'a și pus deja spre fructificare în cassa de păstrare „Ardeleana“ din Orăștie.

Lista P. T. P. contribuitor la petrecerea din cestiune împreună cu cuitile de pe spese s'a predat episcopiei gimnasiale.

În urma acestui rezultat atât de îmbucurător, — care este prima încercare la acest institut în această direcțiune, — tinerimea scolară și corporațiunea didactică își ține de datorință, a-și exprima pe această cale cea mai intimă și mai călduroasă mulțumită on. public contribuitor.

Pentru comitetul arangiator:

Vasiliu Damian, Georgiu Părău, președinte. prof. gim. cassar.

Bibliografie.

„Amicul Familiei“. Diar beletristic și enciclopedic-literar cu ilustrațiuni. Apare în 1/13 și 15/27 și 1 aunei. Gherla, 15/27 Iunie 1886. Anul X. Nr. 12. Sumar: A fost odată... (poezie), de V. B. Muntenescu. — Babeta, roman (urmărire), de Teochar Alexi. — Soția lui Miltiade (ilustrațiune). — Gânduri zadarnice, novelă populară (urmărire), de Georgiu Simu. — Noțiuni din economia domestică (urmărire), de I. Dariu. — Numerii 76 și 77. Narațiune istorică (urmărire), de I. Tanco. — Diverse. — Apel către publicul român, — din partea „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român.“

Festivitatea arangiată în seara de 20 Aprilie 1886 în onoarea aleșilor clerului și poporului, întruniți în sesiunea sinodală ordinară a eparchiei aradane, ținute în anul 1886, de corpul profesoral dela institutul pedagogic-teologic. Arad, 1886. Tiparul și editura tipografică dieceșei rom. gr.-or.

„Ludimagister“. Organ pentru trebuințele învățătorilor. Apare de două-ori pe lună: la 1-a și 16-a zi. Reșița, 1 Iulie 1886. Anul I. Nr. 5. Sumar: Formarea și cultivarea simțurilor religioase și morale în scoală. Studiu pedagogic, de Ioan Russu (urmărire). — Învățătorii și cantoratul (urmărire). — Apel către publicul român. — Martiri (scrișă scrisă de cel-ce a suferit). — Din viața învățătorilor. — Bibliografie. — Cătuța poștei.

Cercetări asupra schismei sevrșite în biserica apuseană, deslășită de biserica una sfîntă, catolică sobornicească și apostolică a Răsăritului, de un creștin ortodox român. — București, 1886. Tipo-litografia Dor. P. Cucu.

„Gazeta Săteanului“. Foaia cunoștințelor trebuincioase agriculturii și poporului. Ese la 5 și 20 a fiecărei luni. Rîmnicul-Sărat, 20 Iunie 1886. Anul III. Nr. 10. Sumar: Cronica agricolă: C. C. D. — Esențe forestiere usuale: V. — Igiena cărților scolastice: I. Aristotel. — Corespondența „Gazetei Săteanului“ din Vilcea: Istefu. — Compresarea fînului: Sătuțeanul. — Bamele: Vilmorin. — Zoologia reproducțiunii equine (urmărire și fine): I. St. Furtună. — Notițe luate în treacăt la 9 Iunie 1886: M. D. — Corespondența „Gazetei Săteanului“ din Sulina: Zamfir Filotti. — Farmacopea veterinară: I. St. Furtună. — Recolta grîului în 1885 în toată lumea: Sc. P. T. — Din țeară: X. — Îngrozitoarea crimă dela 15 Iunie din R.-Sărat: C. — Din localitate: D. — Buletin comercial. — Miscelanea: Un econom român. —

Serviciul telegrafic

al

„TRIBUNEI“.

Fiume, 9 Iulie n. Casuri de cholera se ivesc în toată ziua, fără-ca acelea să aibă caracter epidemic. Poporațiunea e mai liniștită. Aducerea de lucrători străini s'a sistat. Comunicațiunea e întreruptă, scum-petea victualelor crește.

Londra, 9 Iulie n. Până aqi dimineață sînt 494 alegeri cunoscute, dintre aceste sînt: 249 conservativi, 50 unionisti, 130 Gladstoneani și 65 Parnelliși. Orașele, între care și Londra, au ales în cea mai mare parte conservativi. În Cardiff s'au întemplat la publicarea rezultatului alegerii tulburări. Poliția a intervenit cu arma și a rînit preste o sută persoane, între care sînt și multe femei.

Director: Ioan Slavici.

Redactor responsabil: Septimiu Albini.

Economic.

Târgul de râmători în Steinbruch. În 7 Iulie n. s'a notat: unguresci bătrâni grei — cr. până — cr. unguresci grei, tineri 44.— cr. până 44.1/2 cr., de mijloc 44.— cr. până 45.— cr., ușori 44.1/2 cr. până 45.1/2 cr., marfă țărănească, grea 43.— cr. până 44.— cr., de mijloc 44.— cr. până 45.— cr., ușoară 44.1/2 cr. până 45.— cr., românesici de Bakony, grei 42.— cr. până 43.— cr., transito de mijloc — cr. până — cr., transito ușori — cr. până — cr., transito sârbesci grei 43.— cr. până — cr., transito de mijloc 43.— cr. până — cr., transito ușori 43.— cr. până — cr., îngrășați cu ghindă — cr. până — cr. per 40/0 compenși la gară.

LOTERIE.

Tragerea din 7 Iulie st. n.

Sibiu: 70 69 78 27 43.

Cursul pieței din Sibiu.

din 9 Iulie st. n. 1886.

Hârtie-monetă română . . .	Cump.	8.50	vând.	8.55
Lire turcesci	"	11.20	"	11.25
Imperiali	"	10.20	"	10.25
Ruble rusești	"	1.20	"	1.21

Bursa de Viena

din 8 Iulie st. n. 1886.

Rentă de aur ung. 6%				105.65
" " " 4%				94.85
" " hârtie " 5%				154.25
Imprumutul căilor ferate ung.				154.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)				100.80
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)				—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)				120.—
Bonuri rurale ung.				105.20
" " " cu cl. de sortare				105.10
" " " bănățene-timișene				105.20
" " " cu cl. de sortare				105.10
" " " transilvane				105.20
" " " croato-slavone				115.20
Despăgubire pentru dițma ung. de vin				100.50
Imprumut cu premiu ung.				121.90
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin				125.60
Rentă de hârtie austriacă				85.20
" " argint austriacă				85.95
Rentă de aur austriacă				118.45
Losuri austr. din 1860				139.75
Acțiunile băncii austro-ungare				871.—
" " " de credit ung.				288.75
" " " " austr.				276.50
Argintul				—
Galbeni împărătesci				5.94
Napoleon-d'ori				10.02
Mărci 100 imp. germane				62.—
Londra 10 Livres sterlinți				126.45

Bursa de Budapesta

din 8 Iulie st. n. 1886.

Renta de aur ung. 6%				105.70
" " " 4%				94.85
" " hârtie " 5%				154.—
Imprumutul căilor ferate ung.				154.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)				100.70
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)				—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)				119.75
Bonuri rurale ung.				105.25
" " " cu cl. de sortare				105.25
" " " bănățene-timișene				105.25
" " " cu cl. de sortare				105.25
" " " transilvane				105.25
" " " croato-slavone				105.25
Despăgubire pentru dițma ung. de vin				100.—
Imprumut cu premiu ung.				121.50
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin				125.50
Renta de hârtie austriacă				85.10
" " argint austriacă				85.75
" " aur austriacă				117.75
Losurile austr. din 1860				139.50
Acțiunile băncii austro-ungare				870.—
" " " de credit ung.				288.75
" " " " austr.				277.10
Argintul				—
Scrisuri fonciare ale institut. de cred. și ec. „Albina“				101.—
Galbeni împărătesci				5.93
Napoleon-d'ori				10.—
Mărci 100 imp. germane				62.55
Londra 10 Livres sterlinți				126.50

Bursa de București.

Cota oficială dela 6 Iulie st. n. 1886.

Renta amort. (5%) . . .	Cump.	—	vând.	—
" Rur. conv. (6%) . . .	"	—	"	—
Act. de asig. Dacia-Rom. .	"	—	"	261.—
Banca națională a României	"	—	"	—
Impr. oraș. București . .	"	—	"	—
Act. de asig. Naționala . .	"	—	"	206.210
Credit mob. rom.	"	—	"	—
Scrisuri fonciare urbane (5%)	"	—	"	—
Schimb 4 luni	"	—	"	34.—
Societ. const.	"	—	"	155.—
Aur	"	15.10	"	—

Se caută un
învățăcel

în prăvălia cu mărfuri mixte a domnului Bucur Popovici, comerciant în Hațeg.

[300] 3-3

Duminecă în 11 Iulie st. n.

va arde pirotehnicul c. r. de curte

ANTON STUWER

pe locul reuniunii de patinat, irevocabil,

un brilliant foc de artificiu

consistător din trei piese, între care

Neapolea cu erumperea Vesuvului.

La sfârșit un mare buchet de stele și rachete.

Seara la oarele 7 concert militar.

Un loc de ședut pe tribună 80 cr., în rîndurile dindărăt 60 cr., intrarea în locul rezervat 40 cr., intrarea pe locul de patinat 20 cr. Copiii, studenții și militarii plătesc pentru locul cest din urmă 10 cr.

În cas de vreme dubie încă se va ține acest foc de artificiu, ear' în cas hotărît de ploae se va amîna pentru proxima ți frumoasă, avînd atunci valoare toate biletele liberate mai înainte.

[302] 2

Începutul focului de artificiu la 9 oare seara.

Deschiderea cassei la 6½ oare.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Iunie 1886.

Budapesta—Predeal					Predeal—Budapesta					Budapesta—Arad—Teiuș					Teiuș—Arad—Budapesta					Copșa mică—Sibiu									
	Tren mixt	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de porșoane		Tren de porșoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus		Tren omnibus	Tren de porșoane	Tren omnibus		Tren de porșoane	Tren omnibus	Tren omnibus	Tren de porșoane											
Viena	11.10	7.40			București		4.50	7.30		Viena		11.—	12.10	Teiuș		11.09	3.45			Copșa mică		5.50	1.11						
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20	Predeal		9.32	1.14		Budapesta		8.20	8.—	Alba-Iulia		11.57	4.26			Șeica mare		6.17	1.34						
Szolnok	11.05	4.05	5.40	9.26	Timiș		9.56	1.45		Szolnok		11.20	12.00	Vințul de jos		12.20	4.46			Loamneș		6.52	2.06						
P. Ladány	2.02	5.45	5.58	11.40	Brașov		10.29	2.32		Arad		4.10	5.55	Șibot		12.54	5.13			Ocna	8.27	7.18	2.32						
Oradea-mare	4.12	6.58	8.30	1.28	{	6.22	7.01	3.38		{	7.04	4.30	6.05	Simeria (Piski)		2.31	6.30			Sibiu	9.—	7.38	2.50						
		7.03	9.14	1.52																				Feldioara		11.09	3.45		
			9.24	2.—																				Apatia		11.57	4.26		
			9.41	2.11																				Ágostonfalva		12.20	4.46		
Vărad-Velencze														Orăștia		1.27	5.37												
Fugyi-Vásárhely																2.81	6.30												
Mező-Telegd																2.52	6.49												
Rév		7.33	10.19	2.34												2.52	6.49												
		8.54	11.88	3.18												3.23	7.14												
Bratca																3.55	7.39												
Bucia																4.08	7.51												
Ciucia		8.58	1.57	4.26												4.44	8.21												
Huiedin		9.28	3.11	5.08												5.30	8.59												
Stana																6.25	9.43												
Aghirș																6.46	10.02												
Ghirbău																7.28	10.36	6.12											
Nădășel																9.26	7.43	6.32											
Cluj	{	10.28	5.26	6.43	{	12.37	10.30	10.50	12.41	{	9.13	11.05	11.55	Glogovaț	10.21	8.28	11.31	7.28											
																								4.36	6.02	Blaj		1.30	11.34
																								4.58	6.24	Crăciunel		1.45	11.52
																										Teiuș		2.34	12.41
														Arad		9.17	12.31												
														Szolnok		2.32	5.12												
														Budapesta		6.—	8.20												
														Viena		3.—	6.05												
					Simeria (Piski)—Petroșeni					Petroșeni—Simeria (Piski)																			
					Simeria					Petroșeni																			
					Streiu					Banița																			
					Hațeg					Crivadia																			
					Pui					Pui																			
					Crivadia					Hațeg																			
					Banița					Streiu																			
					Petroșeni					Simeria																			
					Arad—Timișoară					Timișoară—Arad																			
					Arad					Timișoară																			
					Aradul nou					Mercizfalva																			
					Németh-Ságh					Orczifalva																			
					Vinga					Vinga																			
					Orczifalva					Németh-Ságh																			
					Mercizfalva					Aradul nou																			
					Timișoară					Arad																			
					Ghiriș—Turda					Turda—Ghiriș																			
					Ghiriș					Turda																			
					Turda					Ghiriș																			

Nota: Numerii încadrați cu linii groase însemnează oarele de noapte.